REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 246. Brașov, Miercuri 7 (20) Noemvrie 1907.

Concurența la împăciuire.

(Un răspuns.)

VII.

Așadară contele Batthyanyi s'a adresat d-lui advocat Dr. Emil Babeș din Budapesta învitându-l să intre în hora împăciuirei. D-l Babeș primește. arătând în ce condițiuni e gata a se „angaja cu plăcere *la liniștirea agitațiunilor și reducerea plus-petițiunilor naționaliste.*“

Totodată E. Babeș se declară înaintea contelui ca *reprezentant al direcției moderate și patriotice*, asigurându-l, că are mulți tovarăși între Români. Condițiunea ce i-o pune este ca „din partea maghiară *să se arate înclinarea de a se accepta de bază legea de naționalități.*

Eată conturile embrionului celei mai nouă încercări de împăcare maghiaro-române.

Cu drept tinerii noștri amici, cari au socilitat părerea noastră față cu această încercare și cu ceea-ce stă în legătură cu ea în situațiunea de față a poporului nostru, au fost surprinși de acest embrion monstruos, dacă cu bunul lor simț românesc vor fi pus în cumpăna judecăței aceasta stranie mărturisire a d-lui Babeș.

Dânsul se înfățișază ca unul din *reprezentanții direcției moderate și patriotice.* Printr'asta dă să cunoască contelui maghiar, că între Români ar exista direcții cari nu sunt moderate și nu sunt patriotice. C'ar exista și oameni mai puțin moderați, calea valea. Noi am dovedit chiar că la noi astăzi toată lumea e peste măsură moderată și că există o adevărată concurență între toți moderații cu nizuințele lor de împăciuire. Dar cum vine d-l Emil Babeș, fiul lui Vicențiu Babeș, a „marelui agitator daco-român“ de pe vremuri, să declare, el însuși ca Român ce este, c'ar exista între noi direcții cari n'ar fi patriotice? Să nu ne obiecteze că n'o spune direct, căci cu două rânduri mai jos vorbește în scrisoarea sa că e gata a se aganja la „liniștirea agitațiunilor.“

Așa dar E. Babeș e de părere, dacă nu și de convingere, că pentru ca republica să nu sufere stricăciune, e de lipsă ca dânsul împreună cu cei de direcția lui să se asocieze pentru „liniștirea agitațiunilor“ dintre Români, ei între ei și cu ceata contelui Batthyanyi, dela care cere numai să stăruiască pe lângă kossuthiști ca să inaugureze o politică conciliantă de stat și s'arate „înclinarea“ de-a accepta de bază legea dela 1868. Se pune așadar cu totul pe terenul modului de cugetare unguresc, că sunt Români nepatriotici și agitatori și că aceștia trebue delăturați și potoliți iar „plus petițiunile“ lor trebue reduse.

Dr. E. Babeș, se vede că nu cunoaște vorbirile dietale și scrierile lui Ludovic Mocsary, căci atunci ar trebui să se rușineze, văzând cât de sus stă acesta, ca Maghiar, față cu dânsul ca Român, în aprecierea mijloacelor, prin cari s'ar putea stabili o înțelegere între aceste două popoare.

Toate acestea însă le-au simțit de sigur cu mult regret tinerii noștri amici. Și din scrisoarea lor către noi se vede, că voiesc să fie orientați despre aceea, că oare cine să fie reprezentanții direcției moderate și patriotice ai lui Babeș, cine c'un cuvânt stă la spatele lui? In privința aceasta ne vine în ajutor organul fostului ministru-președinte Ștefan Tisza, care susține pe baza unor informațiuni, că cu planul de înțelegere sulevat de Batthyanyi-Babeș, ar fi de acord toți arhiereii noștri în afară de doi și, că și între deputații naționaliști s'ar afla câțiva, cari ar fi gata să se alăture la noua grupare a „moderaților patriotici“. De altfel, însuși Dr. E. Babeș spune în scrisorile sale adresate „Telegrafului-Român“, că „și unii dintre ablegații români naționaliști din dieta țărei l'au felicitat și l'au animat de-a continua acțiunea inițiată prin contactul său cu contele Batthyanyi“. Ear acesta îi răspunde: „Văzând că D-ta lucrezi serios în aceasta direcțiune salutară, te felicit pentru nisuințele D-tale, cari, dacă vor fi sprijinite și de factorii naționalităților, precum ar trebui, ... sigur vor afla răsunet și la noi cari numai puțin dorim înțelegerea *cu elementele patriotice ale naționalităților din patrie*“.

Așa vorbește contele Teodor Batthyanyi și așa au vorbit toți politicianii unguri înaintea lui dela 1849 încoace. Ni-au tot cerut să le dovedim că suntem patrioți și leali față cu ei. Care va să zică, să ne facem coadă de topor a politicei lor naționale maghiare. Am zis că și deputații naționaliști desvoaltă în dietă vederile și tendințele celemai moderate și conciliante, dar contele Batthyanyi totuși preferă a sta de vorbă mai bucuros cu d-l Babeș, fiind-că, cum spune însuși, el și cu soții săi maghiari n'au încredere în acești deputați din cauza trecutului lor și din cauză că atitudinea lor în afară de parlament nu consună cu manifestațiunile lor leale în parlament. „Acestei neîncrederi“, adauge Batthyanyi, „este a se atribui că vorbirea splendidă a deputatului Lucaciu n'a putut avea efectul așteptat și meritat“. — Va să zică a fost zadarnică silința ce și-a dat'o părintele dela Șișești!

Totuși a avut și vorbirea lui V. Lucaciu atâta efect, c'a deșteptat în pieptul celuilalt vicepreședinte kossuthist dorința de-a face frățietate cu părintele dela Șișești — cu vorba numai, firește, căci vorba patriotică a fost și este mai presus de toate.

Incât pentru Batthyanyi el o spune verde că-i place mai bine de E. Babeș, și are mai multă încredere în manifestațiunile lui leale. Despre aceea însă se ferește ca de foc de a-i spune clar, limpede și sincer, dacă primește ce i-a cerut cu atâta modestie și „moderațiune patriotică“ Dr. Babeș, ca el, contele, și cu soții săi, să arate înclinarea de a accepta de bază a înțelegerei legea de naționalități.

Lucru naibii, adversarii noștri naționali cer dela noi fapte patriotice și manifestațiuni leale după cum le înțeleg ei, dar când e vorba ca să răspundă și ei prin fapte echitabile, sincere și leale, o întorc și o sucesc în dreapta și'n stânga și găsesc totdeauna modalitatea de a încunjura sau de a amâna răspunsul.

Și Dr. E. Babeș, sufletul ediției a doua, în formațiune, a partidului viitorist de odinioară, le cere patrioților dela putere drept recompensă pentru bunele sale servicii, ce li-le oferă — se înțelege în „interesul comun“ — încă și mai puțin de ce ar fi echitabil, le cere numai „*să arate înclinarea*“ de a primi ca bază legea dela 1868, lege ce este în vigoare și pe care sunt datori conzilierii responsabili ai Majestății Sale să-o execute fără tratări și negocieri de frățietate!

De aici pot vedea tinerii noștri amici câtă valoare și însemnătate se poate da încercării celei mai nouă a lui Emil Babeș de-a căra apă cu ciurul înțelegerei maghiaro-române. Au dreptate amicii noștri așadar, dacă cred că Dr. Babeș printr'asta n'a dovedit nicidecum că un bun advocat trebue să fie totodată și un bun politician.

Despre aceasta se vor convinge, credem, amicii noștri și mai mult, dacă vor ceti întâmpinarea ce ni-a trimis'o d-l Dr. Emil Babeș la primul articol din aceasta serie — fără de a aștepta să terminăm mai întâiu cu răspunsul nostru.

Trăim în timpuri mișcate și nu puțin avem să suferim de nervositatea, ce pare a fi cuprins toată lumea politică și nepolitică. Cu toate astea în firma speranță, că tinerii noștri de bun simț au pătruns adevăratul înțeles al espunerilor noastre, zicem: Nu vă faceți iluzii și nu vă perdeți răbdarea, căci drumul ce trebue să-l străbată un popor neglijat de soarte ca al nostru, până ce să poată ajunge la ținta dorită, e lung, foarte lung și foarte greu. Am ajuns poate abia la jumătatea lui, trebue deci s'avem tăria sufletească de a înainta neclintit, îndreptându-ne privireanecontenit asupra marei ținte ce o urmărim din moși și strămoși!

Ținta aceasta este și rămâne fericirea patriei și a națiunei noastre, care nu se poate cugeta fără de fericirea tuturor popoarelor, ce locuesc împreună pe pământul ei. Și ca să fie fericită patria, să fie fericite popoarele ei, e de lipsă ca între ele să domnească simpatia și buna înțelegere. Insă aceasta nu se poate dobândi decât prin muncă, cultură și lupte îndelungate, cari să pregătească adevărata înfrățire bazată pe respectul libertății și a drepturilor reciproce.

O deputație a congresului bisericesc Sârb, compusă mai ales din deputați și fruntași ai partidului radical, s'a prezintat Sâmbătă la miniștrii Wekerle, Apponyi, Kossuth. Tus-trei au făgăduit, mai e vorbă, executarea și respectarea decisurilor congresului.

Este o datorință a majorității de-a oprima în orice chip obstrucția croată, — a explicat Fr. Kossuth în răspunsul la urările de ziua nașterei. S'a mai plâns atunci și de nerecunoștința »fiilor disidenți« »cari au simțit foarte ades căldura mânei sale de tată...« — Intelegeți?

Ședința de Sâmbătă în Cameră, s'a trecut cu discuția și votarea (nominală, cerută de Croați) articolului 1 din proiectul tarifului. Doi deputați croați au sfârșit cu,—cinci, fără suprimarea cuvântului. La articolul 2 raportul e invers. Scenele turbulente, furtunoase. au fost tot atât de dese ca mai nainte.

In jurul unei interpelații, deputatul sârb, *Mușițchi și Polit* se învinuesc reciproc de pactare cu kossuthiștii. Aurel *Vlad* a făcut plângere împotriva abuzurilor săvârșite de administrație la alegerile congregaționale din Hunedoara. Firește, admonițiа presidentului nu putea lipsi.

De pe culoarele dietei Sâmbătă s'a întățișat în Cameră, bolnavul prezident Iusth. A mers să conteste svonurile despre pretinsa neînțelegere întră el și guvern. Luni va prezida el, și atunci se va arăta solidar cu viceprezidenții. Incercase a îndupleca pe Croați, să în eapă negocieri cu banul Rakodczay, aceștia însă numai cu guvernul vor a negocia.

Când, la articolul doi al proiectului în discuție, Croații cerură votare nominală, bătăușii mai tineri ai partidului kossuthist plănuisără a-i îmbrânci afară. Dar Iusth a zis: »atunci sala asta nu mai e parlament!« iar Ugron: «prostie cu coarne!« — și înflăcărații nagygyörgyi și-au astâmpărat flacăra.

Din partidul kossuthist a mai ieșit Șt. Szluha. Cu el, sunt acum 20 disidenți.

S'a vorbit mult, iarăși de *revizuirea regulamentului.* Conferința de Luni seara a partidului, s'a ocupat stăruitor cu chestia aceasta. Este planul de a se face revizuire provizoră, adică numai până se vor primi proiectele cele mai urgente. Pare a deveni de două ori celebră—în aceiaș direcție—ziua de 18 Nov.

Discursul de deschidere

rostit la adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român de d-l Virgil Onițiu, vicepresidentul Societății.*)

(Fine).

Iosif Vulcan a fost un vrednic tovarăș al generațiunei de *entuziaști*, cari au imprimat nota lor caracteristică vieții intelectuale și culturale a neamului românesc în dricul veacului al XIX-lea și din care abia 1 sau 2 își mai tragănă bătrânețele în lumea schimbată a zilelor noastre. »Românizmul« eră deviza lor, o vorbă măndră, aprinsă, care-i călăuzia în toată viața lor plină de emoții de însuflețire. Fără de a-și da samă de înțelesul complet și larg al acestei devize, fără a-i aprofunda toate arcanele — (ei peste tot nu aprofundau nimic, căci aprofundarea este mama decepției și pentru decepții nu eră loc în sufletul lor) — deviza aceasta se cristalizâ în sufletul lor, în voința tare de-a afirma drepturile *limbei românești* în viața culturală a Românilor. »Românizmul« lor se traduceă perfect în vorba de-atunci: »vorbiți, scrieți românește, pentru Dumnezeu!« A-ți afirmă »Românizmul« însemna: să vorbești și să scrii românește. Orice scriere nouă românească eră un triumf al lor și un moment de fericire pentru public. Fondul, forma nu se căută... Publicul trebuiă cucerit pentru dragostea limbei și scri-

*) A se vedea Nr. 236, 239, 240, 241, 243, 245 ai »Gaz. Trans«.

torii puţini, buni, răi, cum erau, nu trebuiau descurajaţi în avântul lor românesc prin critici fără rost.

Acest val de însufleţire pentru afirmarea limbei româneşti i-a pus şi lui Iosif Vulcan condeiul în mână, pe care l-a purtat aproape 50 de ani cu drag, cu entuziasm şi cu cinste. După câteva încercări juvenile el păşeşte în publicitate ca colaboratorul prim al revistei beletristice »Aurora Română« între anii 1863—1865 în Pesta. La 1865 numele tînărului Iosif Vulcan erà deja bine cunoscut între puţinii cetitori şi cetitoare din patria noastră. El simte destulă putere, ca cu sprijinul moral al fruntaşilor de-atunci, între cari erà şi marele Gheorghe Bariţiu, să înfiinţeze în Pesta o revistă a sa. Astfel apărù la 1865 »Familia« lui Vulcan, două nume, cari de fapt, numai la gura mormântului s'au desfăcut de olaltă.

„Familia“ redactată la început în Pesta, apoi la Oradea-mare, scrisă şi mai rău şi mai bine româneşte, după cum se puteà pe atunci, a fost, Domnilor şi Doamnelor, mult timp fanfara românismului îndeosebi în părţile ungurene. Erau ţinuturi întregi, pentru cari »Familia« era singura foaie românească cunoscută şi cetită. O adevărată revistă pentru familiile intelectualilor noştri după vremuri, oameni cu puţine pretenţii şi cu o nesfârşită bunăvoinţă şi indulgenţă, ea a îndeplinit în primele două decenii ale vieţii ei rodnice o misiune şi a satisfăcut unei necesităţi obşteşti. »Familia« erà cu bucurie aşteptată în casele părinţilor noştri, căci în ea toţi îşi găsiau ceva ce-i interesà. »Familia« aducea romane, nuvele, schiţe originale şi traduceri, articuli în chestii culturale şi literare, poezii, ştiri din toată lumea şi îndeosebi de pela noi, schiţe uşoare de interes actual, până şi ghicituri — în sfârşit nu erà număr, care să nu aducă câte ceva pentru fiecare suflet din casă. In privinţa aceasta »Familia« lui Vulcan, deşi întrecută în calitate, — ca variaţie şi ca interes multilateral, a rămas singură între revistele noastre. Iosif Vulcan, un bun cunoscător al publicului nostru şi al preocupărilor sale, a ştiut să ţină viu interesul publicului cetitor dând »suum cuique«. Şi dacă socotim faptul, că »Familia« lui Vulcan a fost prima revistă la noi, care a ştiut să întrunească într'o armonioasă conlucrare pe scriitorii români din toate ţările locuite de neamul nostru răzleţ, meritele lui Vulcan se desluşesc şi mai mult.

Dar Vulcan, d-lor şi doamnelor, este cel dintâiu, care în sărăcia de instituţii culturale la noi, simte înaintea altora lipsa unui factor de cultură de prima ordine, lipsa teatrului naţional. Un teatru românesc, cu actori români, cari să-ţi vorbească în graiul dulce al neamului, să-ţi înfăţişeze tipurile măreţe din trecut şi momentele hazlii din prezent, cari să propage cântecul românesc şi dansurile naţionale, iată idealul lui Vulcan, ideal, pe care din individual al său el l-a făcut obştesc la noi. Acest ideal, azi al tuturor, el l-a conceput, el l-a urmărit o viaţă întreagă şi după o stăruinţă fără şovăire de aproape 4 decenii el l-a adus aşa de aproape de realizare.

Pentru acest teatru naţional al visurilor sale din tinereţe a scris el piesele sale dramatice, aproape singurele în literatura română din patria noastră, pentru acest teatru naţional a înfiinţat el, căci a lui a fost ideea, a lui a fost iniţiativa — această Societate, care-şi ţine azi, văduvită, adunarea sa generală.

Iosif Vulcan a fost apostolul teatrului românesc în patria noastră. Imi dau sama, d-lor şi doamnelor, de înţelesul complet al acestui cuvânt. Meritele lui Vulcan pe acest teren sunt aşa de mari, încât orice superlativ m'ar apropia numai de adevăr, fără însă de-a fi echivalent cu realitatea. Azi, când mulţămită sforţărilor lui supraomeneşti, însufleţirii lui fără de margini şi stăruinţii care nu cunoştea zăgazuri, aceastăs ocietate urzită din puterea »cuvântului« său, are o avere de peste 400.000 de coroane, repet, azi încă, cu toată forţa ce o reprezintă chiar şi pentru cei slabi în credinţă această bogăţie bănească, — Societatea noastră trebue să spargă zilnic ghiaţa nepăsării şi a scepticismului, — azi încă ea trebue să cerşitorească din oraş în oraş, până să găsească pe scurte 2 zile un adăpost de iubire frăţească pentru adunările ei generale, câte una pe an.

Greutăţile ce le întîmpinăm azi, când suntem trecuţi peste mânecul începutului, când avem o bază sigură de muncă, un drum bine stabilit de înaintare şi mijloace însemnate de acţiune, — ne fac să înţelegem greutăţile, cu cari s'a luptat decenii întregi Iosif Vulcan, care timp îndelungat a fost singur în stăruinţă şi glasul lui — soarte de apostol — se perdea în pustie de atâtea-ori!

Noi ştim d-lor, că dacă nu ar fi fost Iosif Vulcan, azi nu erà nici Societatea pentru fond de teatru român, azi nu am aveà peste 400.000 de cor. în slujba culturii neamului nostru şi azi nu ar răsunà glasul dulce al mamei noastre pe sutele de scene de diletanti şi la reprezentaţiile artiştilor noştri crescuţi din bănişorii de el adunaţi!

Cinstită fie pomenirea numelui lui şi pildă viiă să rămână faptele lui urmaşilor din neam în neam, iar noi cei cari ţinem la idealul lui şi al nostru al tuturor: teatrul românesc, să ridicăm în sufletele noastre un monument de pietate şi de recunoştinţă lui Iosif Vulcan, apostolul teatrului românesc din patria noastră!

După acest mic tribut de recunoştinţă şi de veneraţiune, ce dator am fost să aduc umbrei neuitatului nostru President, d-lor şi doamnelor, salutându-vă din inimă, declar adunarea generală a Societăţii pentru fond de teatru român de deschisă!

„Pentru teatru român“.

Cohalm, 17 Noemvrie 1907.

(Raport special al »Gaz. Trans.“)

Duminecă după ameaz.

Banchet.

Il punem »după ameaz«, fiindcă a ţinut între orele 2—5 Nu, fiindcă hotelierul Schlosser şi-ar fi pus de gând să se ia la întrecute cu Lucullus, ci fiindcă se intrunise o lume imensă,—vre-o 150 oameni— de nu putea fi servită mai repede. (Probabil şi telurile s'au fript — pe rând!)

Am zice': »păcat de o după amează întreagă!« — dacă în timpul acesta nu ne-ar fi cântat taraful lui Rusu, din Făgăraş, şi dacă nu s'ar fi rostit câteva tosturi, a căror efect e cu neputinţă să rămână intră pahare.

Taraful lui Rusu e neîntrecut. Doine şi jocuri din Banat, romanţe din Bucureşti, hori din Oltenia — toate le cântă în spiritul cel mai local. Când începuse din fluer, însuşi Rusu, cu acompaniament surd, eram cuprinşi de-un sentiment »ca la noi acasă«.

Rândul toastelor, a fost început de D-l *V. Oniţiu*, vicepreşedintul. Inchină pentru Majestatea Sa, căruia, zice, îi urăm cu toţii sănătate deplină, exprinându-ne bucuria sineeră, că a scăpat de-o boală grea şi primejdioasă. Păr. prot. *Titu V. Ghiaja*, în chip de scuză pentru neajunsurile unei primiri cum se cuvine, ca prezident al comitetului local, închină „pentru comitet. »Societatea« trebue să fie unul dintră proptelele cele mai puternice al individualităţii noastre naţionale — conclude D-sa. — Răspunde, mulţumind, şi militând pentru »desevârşirea« mulţimilor cât mai mari, D-l *I. Blaga*. — D-l vicar *Dr. V. Macavei*, bea în sănătatea reprezentantului administraţiei, primpretorele *Dr. Tompa*. — Acesta mulţumeşte şi resalută numai decât, spunând că adevărata cultură trebue să ne unească şi să ne facă patrioţi buni pe toţi. Se bucură de răspândirea culturei româneşti, căci prin cultură se vor putea nivela neînţelegerile. Trebue să ne cunoaştem unii limba celorlalţi.—Pentru poporul Sas, pe baza principiului sfântului Ştefan (regnum unius linguae et unius moris fragile et imbecile est), şi pe baza devizei dinastice (viribus unitis), cu dovada istoriei, că prin elementul german a intrat întâiaşdată cultura în aceasta ţeară, — închină D-l deputat *V. Goldiş*. Spune cel mai bun şi cel mai aplaudat toat, având îndrăzneala de a mărturisi verde, că adevăratul patriotism, şi buna înţelegere nu vine din asuprire şi din slugărnicie, ci din mândrie bărbătească, — şi mai mărturisind, în faţa învinuirei ce ni se aduce ca absorbitori ai Saşilor, că, din toată sinceritatea, el ar fi în stare a susţinea poporul Sas, chiar şi cu mijloace artificiale. Face cu adevărat, apologia poporului Sas, căruia ţeara are să-i mulţumească nespus de mult.

Reprezentantul acestuia, preotul *Iosefi*, este induioşat, şi tot aşa de sincer, în răspunsul său, la aceste manifestaţii nefăţărite, ale »unui deputat al poporului cel mai cu viitor«.

Publicul a rămas în mulţumirea şi în dispoziţiile cele mai bune.

Duminecă seara.

Concert de o oră şi un sfert, din compoziţiile lui Chiriac, Muzicescu, Dima, Mureşianu şi Mendelsson. Sala plină de tot. Coriştii în putere. D-l Dima stăpân ca totdeauna. Multe compoziţii se bisează. Străinii zic: vai, de-ar fi şi mâne concert! Ţăranii noştri se aprind: astea vrea să ni le iee Apponyi! Corespondentul se mântue: raport amănunţit va urma mai târziu.

Luni dimineaţa.

O vreme frumoasă, de ne pare rău că n'o putem petrece în vre-o escursie...

Aseară, după concert, oaspeţii stătură împreună până după miezul-nopţii. In adevăr, dacă ceva s'ar putea băga de vină acestor zile, caracterul de intimitate ar fi aceasta mai puţin.

Şi astăzi ne trezim la o vreme frumoasă, cu soare strălucitor, şi cu înseninare de suflete. Facem planuri, cum să petrecem ziua.

Luni înainte de prânz.

A doua şedinţă, — cu 10% din publicul de ieri.

Se ceteşte procesul verbal al şedinţei de ieri.

Se cetesc două depeşi de felicitare.

Sf. S. *vicarul I. Barbolovici* scrie: »Thalia română înflorească spre reînoirea vârtuţii şi gloriei străbune«.

D-nul *Horea P. Petrescu*, »un sincer gregar, urează izbândă«.

In piină ţinută de frumoasă paradă, d-l *Aurel P. Bănuţiu*, ceteşte o lucrare potrivită cu prilejul zilei: »De după culise«. Nu sunt poveşti despre micile şi marile mizerii ale vieţii de actor, cum s'ar bănui după titulă. Căpătăm un istoric al desvoltării scenei, adecă a scenerillor, fiindcă conferenţiarul vrea să »înlăture niţel vălul fermecat, ca să zărim de aproape, în toată nuditatea, în întreaga sa realitate munca colosală ce stă la spatele acestei iluzii, ce se chiamă teatru«. Invederează cu desene pe tablă toate iluziile tehnice, ce se produc pe scenă, şi toate greutăţile uriaşe ce se ţin de sfera de activitate a regisorilor. Interesante sunt amănuntele despre balete şi despre multele refaceri la cari se supun autorii pieselor, în cursul probelor. Trece apoi la năcazurile noastre speciale (Návay ar interveni!! — Cor.) Combate obiceiul de a ironiza adunările noastre culturale, citând de altfel o admirabilă descriere ironică. Dă seamă despre o anchetă ce a intreprins, cerând părerile bărbaţilor eminenţi despre mişcarea noastră literară. Maiorescu a răspuns: »aşteptaţi până aveţi bani un milion«. Iorga sfătuise a nu mai aştepta o clipă. Resumând, conferenţiarul propune mijloacele prin cari s'ar putea ajunge ceva la noi, şi stărue pentru o bină stabilă.

A fost în adevăr o conferinţă instructivă şi potrivită.

Se dă seamă de următorii membrii înscrişi de nou. Fundatori: Mihai Popovici, Braşov. Pe viaţă: Tit Ghiaja, prot. Cohalm. Dr. George Drimba, avocat, Cohalm. George Repede, not. jud. Cohalm. Eronim Buzea, preot, Ştena. Patriciu Pintea, preot, Caţa. George Mircea, proprietar, Caţa. Membrii ordinari 21. Membrii ajutători 14. De tot s'au încassat 1440.40 cor.

Dr N. Vecerdea ceteşte un raport despre situaţia cassei. (Il dădusem înainte.) Aflăm că din venitul anului trecut s'a cheltuit numai 1/4 parte, cu burse, fonografe, scena din Sibiiu, compoziţii şi altele. Averea totală a crescut cu aproape 80.000 cor. în 3 ani, de când conduce actualul comitet. S'au cumpărat acţii noi dela »Albina« în preţ de peste 30.000 cor. In budgetul pe anul viitor găsim prevăzută o nouă poziţie, pentru tipărirea discursurilor de deschidere a regretatului president. In urma raportului comisiei de censurare se verifică vechiul budget şi se primeşte neschimbat cel nou. »Pentru norocoasele investiţii economice« d-l Vecerdea este onorat cu mulţumite.

Dr. I. Blaga, ca secretar, ceteşte raportul, lung şi cuprinzător, al comitetului. Dă seamă, ce s'a făcut în amintirea răposatului president şi despre dispoziţiile luate în urmă.

Relevă frumoasele rezultate ale adunării generale din anul trecut, în Lipova. Societatea are trei bursieri: d-nii Bănuţiu, Crişan, Băila. Lui Z. Bârsan s'au votat 1200 cor. ajutor, pentru turneurile de azvară. Ostenelele d-lui Dr. Dobrin în chestia fonografului cer 1600 cor. şi ceva, pentru a se putea realiza hotărârile luate în aceasta direcţie. S'au cumpărat, în mss, operele »Dragoste cu toane« trad. de St. Iosif, după Goethe, şi piesa originală a lui Gh. Stoica: »O adunare comunală«. S'au mai cumpărat, tipărite, cinci piese potrivite. Numărul bărbaţilor de încredere s'a ridicat la 18 dela 12.

In afară de president au răposat mai mulţi membrii fundatori, pe viaţă şi ordinari. Pictorul Smigelschi a pregătit noui diplome de membri, cu motive româneşti. Efectele societăţii se păstrează la filiala din Braşov a »Albinei«. Tipărirea anuarului costă 1200 cor. S'au ţinut 138 reprezentaţii teatrale, în anul 1906/7. Deosebit se aminteşte societatea acţionară pentru teatru, în Şoimuş, sub conducerea vrednicului preot A. Baciu. Raportul încheе cu cele cinci propuneri obişnuite, şi cu una nouă: de a lăsa vacant doi ani de zile scaunul presidenţial, în semn de recunoştinţă pentru răposatul I. Vulcan.

D-l I. *Bogdan* face un amănunţit raport de mai puţină critică şi mai multă resumare, asupra acestui raport, care pe urmă este aprobat în toate ale sale. Crede de lipsă a se înfiinţa o bibliotecă teatrală cu estetica, istoria şi technica dramei; compunerea unui repertor potrivit, iar compunătorului o răsplată potrivită; organizaţie socială (în saloane, şi în societăţi speciale conduse mai vârtos de femei) pentru ţinerea în viaţă vie a interesului pentru ideia teatrului.

Toate propunerile comitetului se primesc. Se pomeneşte necesitatea unui local propriu. Intâia, deşi mică, discuţie se iscă asupra planului din acţiune din 1903, în urma unei propuneri de a se vota ajutor bănesc lui Z. Bârsanu în tot anul când va interprinde turneuri. Rămâne asta în competinţa comitetului. D-l V. Oniţiu, face constatarea că premiile nu produc rezultate, neavând puterea amnarului de a scoate schinteе din iasca talentelor. Sistemul se păstrează însă. D-l Vecerdea anunţă o lucrare anonimă despre armonizarea melodiilor populare, care probabil va trebui premiată. La cererea d-lui Oniţiu, rămâne, ca poziţia premiilor să poată fi întrebuinţată mai liber.

Material de discuţie mai intenzivă dă propunerea comisiei, de a se constitui comitete locale, cum sunt despărţămintele Asociaţiei. Crezându se mai de folos sistemul bărbaţilor de încredere şi lăsând un timp de esperienţe, se împacă cu soluţia d-lui I. Blaga: chestia să se lase, spre studiare, în grija comitetului. In cadrele budgetului se va îngriji şi de completarea bibliotecei, cum a dorit comisia.

Este reales vechiul comitet.

Locul adunării generale din anul viitor rămâne a se fixa ulterior.

Se alege o comisie de trei pentru verificarea procesului verbal.

Inchee cel ce a deschis: vicepreşedintele d-l V. *Oniţiu*. Atunci adusese tributul de recunoştinţă celor morţi, acuma îl aduce celor vii: d-lui Dima şi corului său, damelor române, străinilor cari ne-au onorat cu prezenţa, cohălmenilor, »pe care-i voim noi, dacă nu ne vor ei«, şi Cohalmului, care în chip splendid a dat de minciună cobirile batjocuritoare, ale celor ce pomeneau de blamagiu european! Invăţătura e, deoparte, pentru toţi, să ne încredem în puterile proprii; de altă parte pentru comitet, să mergem, chiar cu forţa tocmai pe capul acelora, cari se ascund' mai tare. Toate se pot lua în batjocură, fiind-că toate vor fi având o parte umbroasă, dar, întreabă: mărturisiţi sincer, n'o să vă gândiţi cu drag, multă vreme de zile, la cele petrecute aici eri şi azi? (Erau dese momentele de umor).

Păr. I. *Bercan* urează toate cele bune comitetului care şi-a sfârşit activitatea. »Probiren geht über studieren«, — aplică d-sa nimerit proverbul german.

Luni seara.

Reprezentaţia teatrală întrece multe

aşteptări. »Năzdrăvăniile divorţului« a lui *de la Biche* are norocul de a fi bine aleasă, şi de a putea deschide teren, prin mulţimea personagiilor, cât mai multor diletanţi, neastâmpăraţi de a juca. Fireşte din asta, norocul e în bună măsură şi pe partea publicului: poate alege. Aşa în pripă nu se poate raporta decât cu o banalitate: »jocul şi piesa a plăcut mult publicului, şi a fost din greu aplaudată«. Un raport mai puţin banal, mai amănunţit şi mai »academic« este bine înţeles, pe deplin îndreptăţit chiar pe urma acestei banalităţi, sub care dealtmintrea trebue înţeles une foarte bine jucate epizoade, şi, adesea, chiar un joc maestru. Străinilor, cari au zis eri: »Vai de ar fi şi mâne concert!« desigur le pare rău — astăzi, acum. Ceea-ce ar fi totodată o prea meritată resplătire a nesfârşitelor oboseli, ce n'a cruţat d-l A. P. Bănuţ (ele pe el, şi mai puţin!) şi a diletanţilor braşoveni.

R e s t u l.

Nu ştiu dacă nu suntem nedrepţi, cuprinzând în »rest«, o petrecere cu puţine părechi — dacă nu chiar fără păreche — ce a urmat după concert. Notabene, fraza »cu puţine părechi« trebue luată în senz figurat, căci în senzul literal, părechile, o sumedenie, umpleau chiar şi colţurile salei. Dacă am primi obiceiul strămoşesc, ar trebui să punem vre-o 80 la cadril. Şi dacă la început sexul femenin era în majoritate, la sfârşit — o să credeţi uşor — sexul bărbătesc avu covârşitoarea majoritate.

In sală erau, ca privitori, foarte mulţi ţărani şi ţărance. După al cincelea joc domnesc, paremi-se, aceştia căpătară loc de a juca un joc al ţinutului, cu chiuituri, cu tropote, şi cu multe figuri nevăzute în alte părţi. — Un moment frumos, de respectabilă democraţie!

La orele 3 se făcu începutul »desertărilor«. Insă, cine ţinea să-şi facă voia din toată inima, a rămas până la orele 5 — sfârşitul.

...Pe când ne întorsesem înapoi, Braşovul era în costum de iarnă — ori, cu ceva poezie: în supţire văl de mătasă albă, ţesută de mâni nevăzute.

STIRILE ZILEI.

— 6 Noemvrie v.

Dela Academia Română. In şedinţa de eri a Academiei Române, prezidată de d. dr. C. I. Istrate, d. prof. dr. Babeş a făcut o comunicare cu privire la »Geneza unor boale infecţioase ale rinichilor«. D-sa a arătat, că rinichii sunt foarte delicaţi şi se îmbolnăvesc mai lesne ca ori-ce alt organ. Mulţi microbi se află localizati în regiunea renală ce trec prin rinichi.

Un amestec — periculos. Judele Heller Mór dela tribunalul regesc din Arad, n'a vrut să inducă în registrul firmelor comerciale, faptul că banca românească »Mureşanul« din M.-Radna, şi a urcat capitalul. Tăgăduirea asta a făcut'o pe motivul, că adunarea generală, care a hotărât urcarea capitalului — a fost conchemată cu publicări scrise numai în limba românească. In hotărârea sa, judele tribunalului spune, că tăgăduirea aceasta pe motivul pomenit, şi-a întemeiat'o pe rânduielile paragrafilor respectivi din Legea comercială art. 37 din anul 1875. (»Tov.«)

Proces de pressă. Şi »Renaşterea« din Caransebeş a primit botezul de foaie română. Redactorul ei, Dr. N. Ionescu, a fost asândit de tribunalul de acolo la 20 cor. amendă şi suportarea cheltuelilor, pentru că în articolul »Lupta pentru limbă« îndrăznise, ci-că, a face politică.

Nouă tovărăşie românească s'a alcătuit în Şugag, în comitatul Sibiiului — la străduinţele harnicului preot I. Perian. După firma tovărăşii, care e alcătuită pentru »magazin şi anticipaţii« socotim, că să va ocupa în primul rând cu afaceri de bucate şi alte producte. In Şugag unde sunt atâtea mii de oi — ar fi o binecuvântare, dacă noua tovărăşie s'ar ocupa cu negoţul de lână cumpărându-şi maşini de sortat şi scărmănat lâna. Să auzim de bine! (»Tov.«)

Diplomă de doctor împăratului Wilhelm. Sâmbătă după ameazi împăratul Wilhelm a primit diploma de doctor în drept onorific la Universitatea din Oxford. La alocuţiunea cancelarului lord Curzon, împăratul s'a exprimat că regretă că nu poate vizita acum oraşul Oxford. Onoarea ce i s'a făcut îi procură plăcere cu atât mai mult cu cât ea a fost făcută şi tatălui şi bunicului său. Pe lângă aceasta îl leagă de Oxford şi darul Cecile Rhodes care mijloceşte studenţilor germani posibilitatea de a-şi face educaţia la Oxford, studiind naţiunea engleză şi contribuind astfel la crearea unei atmosfere de stimă şi amiciţie reciprocă între ambele ţări.

Trupa lui Z. Bârsanu, precum se ştie în tot Braşovul şi jur, va da poimâne, Joi, a doua seară de reprezentaţii. O spunem acesta totuşi din nou, ca să arătăm publicului cât de cu iubire ne gândim noi la el, — şi cât de juste vor fi astfel simpatiile de »reciprocitate«. Să nu surprindă nici că zicem »noi«. Redacţiile totdeauna se identifică cu scenele: având amândouă culise.

Bilete se pot căpăta — dacă se grăbeşte!! — în prăvălia »Eremias Nepoţii«.

Expoziţia agricolă din Belgrad. Vineri dim. regele Petru a deschis expoziţiunea produselor agricole. Suveranul a fost călduros aclamat.

Scandal la opera italiană din Bucureşti. Frumoasa reprezentaţiune de aseară a operei a fost turburată de un scandal regretabil provocat de o ceată de indivizi din galerie. Din pricină că nu obţinuse bilete de liberă întrare, mai mulţi necunoscuţi au găsit de cuviinţă să turbure actul al doilea din Rigoletto, răpindu-i o bună parte din succesul ce 'şi asigurase. La un moment ceata a început să vociferează şi să fluere din sirene în timp ce publicul din sală, scandalizat cu drept cuvânt, aplauda strigând: Să iasă afară scandalagiii! Cu multă greutate tărăboiul a putut fi potolit şi representaţia a continuat apoi în linişte. Din ordinul procurorului s'au făcut câte-va arestări.

Duel pentru obstrucţia croată. Deputatul kossuthist Szilassy, şi fostul liberal, acum înafară de partide, Sándor P. au ieşit pe arenă, depărtându-se cu o rană mai uşoară cel dintâiu. Cauza certei a venit din învinuirea, că Sándor P. ar ţinea cu sfaturi pe Croaţi, cum să poarte obstrucţia.

Alegeri comitatense în comit. Bistriţa-Năsăud. Membrii în congregaţie au fost aleşi Luni în 11 Nov. în Sângeorz: Gerasim Domide, Dr. Andreiu Monda, Albert Török, Paul Beşa, Ioan Issip, Eliseu I. Dan, Zaharie Bulbuc, Dr. I. Malaiu; în cercul Năsăud: Al. Haliţă, Ioan Păcurariu, M. Földváry, Dr. Al. Popp. Dr. G. Hajnal, Iosif Lucchi, Ioan Născuţ, Ant. Precup, Alex. Pălăgeş, Sever Mureşan şi T. Chitta, în cercul Şieu: Dr. Al. Popu, I. Dienesch, Sim. Tanco, Ion Mihallaş, Vasile Balan, Gavr. Hordoan.

Ciuma la Constantinopol. Un caz mortal suspect de holeră a fost constatat la Stambul în cartierul Tahtakale. Este vorba de un pelerin musulman care venea din Caucasia. Toate măsurile au fost luate pentru izolarea lui.

Un filantrop. Un grec bogat, numit Constantin Sevasopulo, decedat de curând, a legat întreaga sa avere diferitelor instituţiuni sociale şi filantropice greceşti, printre legăturile importante este acela de o jumătate milion societăţei regale de agricultură, 300,000 franci societăţilor de editură populară şi pentru instituirea unei şcoli profesionale de lucrătoare, şi 3 milioane lei la diferite opere de binefacere din Atena şi Constantinopol.

Nou aeroplan, D. Santos Dumont a experimentat zilele acestea noul său aeroplan, care a dat inventatorului deplină satisfacţiune. Aparatul a zburat pe un parcurs de 300 metri şi la o înălţime de aproximativ 6 metri, dând impresiunea unei mari păsări zburând lin. D. Santos Dumont îşi propune să încerce să câştige cupa Deutsch Archdeacon.

De vânzare este în strada Neagră Nr. 9, o garnitură de mobilă, îmbrăcată în catifea, care se află în bună stare.

NECROLOG. Jalnica familie, cu inima frântă de durere aduce la cunoştinţa tuturor rudeniilor, amicilor şi cunoscuţilor, că prea iubita noastră soră, soţie, cumnată şi nepoată *Sofia I. Mircea* n. *Renghea*, preoteasă a încetat din viaţă, după grele suferinţe, Sâmbătă în 3 (16) Noemvrie a. c. la oarele 4 d. în Richişdorf, în al 26 lea an al vieţii sale şi după un an de fericită căsătorie. Rămăsiţele pământeşti ale scumpei decedate se vor ridica din casele părinteşti şi se vor depune spre vecinică odihnă Marţi în 6 (19) Noemvrie 1907, la ora 1 p. m. în cimiterul bisericei gr. or. din Râşnov.

Fie-i ţărâna uşoară şi memoria în veci neuitată! R â ş n o v, în 3 (16) Noemvrie 1907. *Jalnica familie.*

ULTIME STIRI.

Budapesta, 19 Noemvrie. Cazul de imunitate al deputatului *Al. Vaida* a fost raportat în şedinţa de ieri a a Camerei. In raport se spune, că a trebuit să se constateze violarea imunităţii prin o atitudine a mai multor deputaţi care a silit pe Vaida să părăsească sala. Insă, mai mult decât ameninţări nu s'au întâmplat, apoi nu se poate constata nici despre astea, cine le-ar fi săvârşit, şi Vaida a părăsit sala chiar şi la îndemnul soţilor săi Pe lângă astea, cauza care a dat ansă la violare — vătămarea ordinei parlamentare şi a sentimentului naţional, pentru cari vinovatul n'a dat satisfacţie îndestulătoare! — face de asemenea, ca comisia să propună de a se trece simplu la ordinea zilei asupra incidentului. — In proxima şedinţă camera va decide astfel.

Budapesta. 19 Nov. In prezidiul Camerei ameninţă serioasă primejdie de *criză*. In conferinţa acestuia, ţinută ieri dimineaţă împreună cu miniştri Wekerle, Kossuth şi Andrássy, presidentul Justh a declarat că va fi şi el extrem de sever în aplicarea regulamentului, dar are să urmeze vechea practică, dând voie Croaţilor a vorbi în limba lor la regulament Vice-presidenţii au declarat, că în acest caz, ei numai decât îşi vor da dimisia, în plină şedinţă. Conferinţa n'a putut aduce o înţelegere definitivă. S'a lăsat a se mai discuta chestia în faţa comisiei compuse din bărbaţii de încredere a tututor partidelor. Era teamă să nu isbucnească criza în cursul şedinţei de ieri. La *cererea* lui Justh însă Croaţii au evitat a-o provoca. După amiazi a urmat a doua conferinţă, în care Justh s'a pronunţat neînduplecat.

Budapesta, 19 Nov. *Şedinţa Camerei* a fost presidată ieri de *J. Justh*, şi din cauza conferinţei ce avuse acesta cu miniştri şi vice presidenţii, întârziase deschiderea aproape cu un ceas. Numai decât se observase schimbarea. Nu s'a întâmplat o singură suprimare de cuvânt, până către sfârşit, când luase scaunul prezidial, pe câteva minute, Rakovszky. Ba, când începu stânga a fi nerăbdătoare, şi a încercase să suprime ea cuvântul, cu insulte şi sbierături, advertismentele şi admoniţiile căzură ca o ploaie asupra gălăgioşilor. Frumoasă parte avu din ele Pozsgay, pentrucă striga: »n'au obraz, ca nişte câni!« Lui *Supilo* partizanii săi îi făcură manifestaţii sgomotoase, ca echou al strigătelor din stânga: spionul! spionul! bizantinul! Vorbesc netulburaţi: Mazuranici, Zagorac, Novoselo, Pribicevici, Budisavlevici, Brlici, Banianin, Grahovac, Supilo, iar Modrusan numai de jumătate, în contra articolului 2. Croaţii îşi revoacă cererea de votare nominală, pe urma unei înteleger cu Justh. La art. 3. începe să vorbească Muacevici.

Budapesta 19 Nov. Se desmint esc svonurile, cari spuneau că guvernul este dispus a lăsa să cadă pe banul Rakodczay. Se speranţă a se putea ajunge la înţelegere cu Croaţii mai cu seamă pe cale paşnică. *Justh* este spiritul acestui principiu. El va avea o întrevedere cu presidentul clubului croat, în scopul acesta — şi se zice, ca încredinţatul lui Wekerle. Se lansează idea unei comisii mixte, compusă din toate partidele. Iusth este, se zice, pentru alegerea unei comisiuni regnicolare, cu menirea de a lămuri chestiile raporturilor încurcate întră Ungaria şi Croaţia.— Clubul croat a dat putere prezidentului său, M e d a c o v i c i, de a trata cu Iusth.

Budapesta, 19 Noemvrie. Faţă de comitetul executiv al partidului kossuthist, care s'a adunat şi a conferit azi prezidentul Iustk, persistă în vederile sale, asupra chestiei croate. El ameninţă să părăsească eventual şi partidul. O soluţie mulţumitoare şi pentru unii şi pentru alţii încă nu s'a găsit.

Budapesta, 19 Noemvrie. Disidenţii kossuthişti, a hotărât să pornească cea mai aspră luptă ce pot, în contra pactului şi cvotei.

Budapesta, 19 Noemvrie. Azi dimineaţă a avut loc la parlament o conferinţă în care s'au discutat modificările ce ar fi de adus regulamentului ordinei. La conferinţă au luat parte primul ministru, câţiva miniştri şi secretarii de stat. Modificările acestea au de gând a împiedeca obstrucţiunea.

Veneţia 19 Noembrie. Eri dimineaţă un mare număr de tineri au vrut se demonstreze în faţa consulatului austro-ungar. Ei au fost împiedecaţi de poliţie, După amiază a avut loc o întrunire în piaţa S. Marc. Au participat 200 tineri. Ei au încercat să demonstreze în faţa palatului consulatului austro-ungar, dar au fost împrăştiaţi de poliţie.

Reggio Calabria 19 Noembrie. — Ieri la orele 2 şi 20 m. după amiazi s'a simţit un puternic cutremur de pământ la Brancaleone, Bianco, Ferruzzano şi în alte sate din împrejurimi. Locuitorii cuprinşi de groază au eşit la câmp, cu tot timpul groaznic care este. La orele 3 p. m. s'a simţit un alt cutremur mai uşor la Reggio Calabria.

Bibliografie.

In institutul grafic „*Minerva*“ au apărut din nou o serie de cărţi literare scrise de scriitorii noştri cei mai buni ele sunt:

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejemie“ 2 cor.

Guy de Maupassant „Povestiri alese traduse de M. *Sadoveanu.* 2 cor.

Octavian Goga „Poezii“. 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii“ 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) “Cărticica Plugarului“ — 50 bani.

Se pot procura şi prin tipografia şi librăria A. Mureşianu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

La Tipografia și Librăria
A. MUREȘIANU-Brașov,
Se pot procura

următórele cărți literare dela scriitorii noștri de valóre:

	Cor.
Alexandri: „Poesii“ (30 banĭ porto)	1·50
„ „Teatru“ I, II, III à . .	1:50
„ „Proză“	1·50
Alexandrescu: „Versurĭ“	1.25
Brătescu: „Nuvele“	1·50
Bolintineanu: „Poesii“	1·50
Negruții: „Proză“	1·50
Constanța Hodoș: „Frumos“ . . .	1·50
Ispirescu: „Basme“	1·50
Gorun: „Taina a șasea“	1·50
Leca: „Tainele cerului“	1·50
Pann: „Povestea Vorbei“	1·50
Negoescu: „Fabule“	1.21
Livescu: „Nu se cuvine“	500.
Jules Brun: „Moșnégul de la munte“ (roman)	1.50
Bârsan: „Popasuri vânătorești . .	1·50

Domnișoară de 21 ani

fiica unui proprietar bogat de berărie **necăsătorit,** cu zestre de **120,000 mărci,** bani gata, dorește a se căsători cu un Domn frumos, sănătos, fie și fără de avere. Reflectanții serioși pot afla informații mai deaproape sub **„Sehnsucht“, Berlin 18.** (3068,6—9.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

„ARIEȘANA“,
institut de credit și de economii în Turda.

ANUNȚ.

„ARIEŞANA“, institut de credit și economii în Turda, din **15 a lunei c.**, atât după depunerile de până aci, cât și după celea, ce să vor inloca de aci înainte

dă 5 și ½ % interese plătind și darea din al sĕu

Turda, în 11 Nov. 1907.

Cu toată onoarea

(3078,3—3) **Direcțiunea.**

Vițe nobilitate

liferează cu garanție, asortiment bogat de tot soiul, firmă de mulți ani recunoscută ca prima și foarte solidă:

Prima Pepinerie cu vițe nobilitate de pe Târnava.

Proprietar, **FR. CASPARI**, Mediaș [Ardeal].

Cereți Catalogul prețurilor!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țĕrei. Fiecare proprietar de vii se poate convinge, înainte de a comanda de soliditatea firmei adresându-se verbal sau în scris la vre-o persoană cunoscută.

[3012,14—47.]

La prea Înalta poruncă a Maiest. Sale Apost. c. și reg.

A XXXVIII. LOTERIE de Stat c. și r.
pentru scopuri de binefaceri civile.

Loteria acésta unică în Austria concesionată conține **18.389 câștigurĭ în banĭ gata** cu suma totală de **512.980 Cor.**

Câștigul principal 200.000 coróne bani gata.

Tragerea urméză irevocabil la 19 Dec. 1907. **Un los costă 4 coróne.**

Losurĭ se capătă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanțĭ de loterie, Traficĭ, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafii etc. Planurĭ pentru cumpĕrătorĭ gratis.

Losurile se trimit franco.

Direcția c. r. a loteriei.
Secția loteriei de stat.

(2591.15—10).

De vânzare:

Un quant mai mare de altoi de viță clasa I-mă, altoiți în viță americană („Riparia portalis“) după metoda cea mai bună (altoirea forțată) în următoarele specii:

Soiuri pentru vin:

Rizling italian	(Olasz Riz.)	1000 buc.	= 200 cor
Șmighiră	(Som, Furmint)	„ „	= 200 „
Moi	(Mustos fehér)	„ „	= 200 „
Mestecați	(Vegyes borfaj)	„ „	= 180 „
Galbini	(Mézes fehér)	„ „	= 200 „
Aramon	(Aramon)	„ „	= 180 „
Goarnești	(Járdovány)	„ „	= 200 „
Fetești	(Léányka)	„ „	= 200 „

Specialități de masă:

Chasselas blank	100	buc.	=22 cor.
„ Fontainebleau	„	„	=24 „
Madelaine Angevine	„	„	=22 „
Passatutti	„	„	=24 „
Muscat Hamburg	„	„	=30 „
Suvenir de mileniu	10	„	= 4 „
Kosuth Lajos	10	„	= 3 „
Csaba gyongye	1	„	= 1 „

Altoi clasa II . . . . 1000 buc. = 100 cor.

Perseci de 3 ani înălțime până la 2½ metri 1000 buc. = 30 cor.
Soia (circa 100 kilogr.) 1 kilogr. = 50 fil.
La comande mai mari vând și pe cambiu pe lângă caventi buni, terminul solvirii 1 Octomvrie 1908.

La comande rog a se trimite ⅓ anticipațiune, adresa să se scrie legibil indicându-se poșta sau stațiunea căii ferate. Pachetarea se va face cu îngrijire socotindu-se spesele proprii. Reclamațiunile se iau în conziderare, dacă sunt făcute cel mult la trei zile după primire.

Szancsal, u. p. *Balazsfalva.* **Ioan Bărbat,**
învățător, absolv. al curs. de vierit din Aiud.

(3969,3—10

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC
a lui MUSCHONG din Baia Buziaș

— modern instalat — afară de Kartel liferează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Băile de la Buziaș renumite în toată lumea pentru fabricarea de apă gazoasă, cârciumarilor, și alte scopuri industriale.

Cel mai spornic acid carbonic natural!

Estras din Analiza institutului **Capitalei Budapest** pentru probarea **chemicaliilor și alimentelor** Nr. 465 din anul 1907. „Mirosul și gustul: Normal: **conținutul de acid carbonic**“: **99·57%** Acidul carbonic analizat corăspunde **perfect** cerințelor higienice, și pe temeiul abondenței de acid carbonic a se clasifica ca **„foarte bun“.**

Informații se dau cu plăcere din partea
Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser-Versand in Buziásfürdö.
Adresa telegramelor: **MUSCHONG BUZIÁSFÜRDŐ.** — Inter. Telef. 18.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Oct. st. n. 1907 și până în 1 Maiu st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·31 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·06 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Tren accel. la órele 4·59 m. dim. (Cl. I.)
III. Trenul mixt la órele 11·35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 sera.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu-Bereczk și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Brașov la Zêrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·02 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·14 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9·47 séra.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·51 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·28 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim.
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4·55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra. (Cl. I.)

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zêrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·34 séra.

TIPOGRAFIA A. Mureșianu
Brașov, Tèrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕdut cu cele mai bune mijlóce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acuratețǎ, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚĬ DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURĬ.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciurĭ.

BILANȚURĬ.

Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisorĭ.
Couverte, în totă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURĬ-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inuluĭ Nr. 30, în etagiul,** înderĕpt în curte. — **Prețurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.